

két transzport, 6841 zsidóval, mely június 26-án és 27-én hagyta el Debrecen a szentgyörgypusztai bevagonírozási központból, Ausztriában kötött ki, ahol sok család sértetlenül vésztele át a háborút.⁶⁰

Kecskemét. A városnak viszonylag kicsiny zsidó közössége volt a német megszállás előtt.⁶¹ A németek benyomulása után a zsidókat különösen megalázó bánásmódnak vetették alá: a nácik vagy 60 zsidót válogattak ki arra a feladatra, hogy rombolják le a helyi zsinagógát, és alakítsák át a német katonák által használandó istállóvá. A zsinagógát végül mégsem rombolták le. További 30 zsidót összeszedtek és Kistarcsára vittek, ahonnan az első között deportálták őket Auschwitzba.

Élen járt a zsidóellenes intézkedésben Liszka Béla polgármester. Egyebek között rendeletileg korlátozta a zsidók számára engedélyezett bevásárlási időt.⁶²

A gyűjtőtáborba 5413 zsidót tömörítettek, közülük csaknem 1500 a városból származott.⁶³ A többieket Abony, Cegléd, Csongrád⁶⁴, Jászkarajenő, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Nagykőrös, Soltvadkert és Törtel szomszédos gettóiból hozták be.⁶⁵ A Zsidó Tanács dr. Schönberger Dezső vezetése alatt működött. A zsidókat a külvárosban helyezték el egy nem üzemelő gyárban, mely gyűjtőtáborként szolgált.⁶⁶ Endre perében az egyik tanú, mint a tárgyaláson kiderült, tévesen, azt állította, hogy Endre is végignézte a bevagonírozást.⁶⁷ Két transzporttal deportálták őket, melyek június 27-én, illetve 29-én haladtak át a kassai határlomáson.⁶⁸

Szeged. Csongrád megye székhelyének, Szegednek igen aktív zsidó közössége volt a megszállás előtt.⁶⁹ A város túlnyomórészt asszimilált, magyar ajkú zsidói megéreztek a közeledő tragédia előszelét, amikor több délvidéki város zsidó közösségeit 1944. május elején ideiglenesen átköltöztették Szegedre.⁷⁰ A városi gettó létrehozására vonatkozó utasításokat Tukats Sándor főispán adta ki Tóth Béla helyettes polgármesternek 1944. április 29-én.⁷¹ A zsidók gettósítására vonatkozó polgármesteri rendeletet május 17-én adták ki, és előírásai szerint a helyi zsidók összeköltöztetését május 22-én kellett kezdeni.⁷² Eredetileg azzal számoltak, hogy az egész akciót befejezik május 30-ra, de a határidőt újra és újra kitolták, június 15-ig, azaz magának a gettónak a felszámolását megelőző napig.⁷³

A gettó fennállása során a zsidók csak délelőtt 11 óra és déli 1 óra között vásárolhattak.⁷⁴ Tilos volt számukra a belépés a városi közigazgatás bármely hivatali helyiségébe – ez a kiváltság csak a Zsidó Tanács nyolc tagjának juthatott osztályrészül.⁷⁵

A gettó kijelölt épületekből állt a Bús Páter, Jósika, Korona, Margit